

gospodarske, obrtniške in národne.

Izhajajo vsako sredo po celi pólí. Veljajo v tiskarnici jemane za celo leto 4 gold., za pol leta 2 gold., za četrť leta 1 gold., pošiljane po pošti pa za celo leto 4 gold. 60 kr., za pol leta 2 gold. 40 kr., za četrť leta 1 gold. 30 kr.

V Ljubljani 30. decembra 1885.

Obség: Sredstvo zoper „Peronosporo“ ali strupeno roso vinske trte je iznajdeno. — Pogled v prirodino gospodinjstvo. — O boleznih in elementarnih poškodbah sadnega drevja. (Konec.) — Zemlje- in narodopisni obrazi. — 71. odbořova seja Matice Slovenske dné 23. decembra. — Naši dopisi. — Novičar.

Gospodarske stvari.**Sredstvo zoper „Peronosporo“ ali strupeno roso vinske trte je iznajdeno.**

Spisal R. Dolénc.

Po trtni uši ali „Phylloxeri“ je „Peronospora“ odločno najhujši sovražnik vinske trte. Da trditi se sme po vsej pravici, da je ona še hujša od trtne uši. Ako se trtna uš kje ugnjezi, treba je vendar več let, prej ko se čez vse vinograde čez in čez razširi ter jih vniči; Peronospora širi se pa skoraj kakor požar ob vetru po suhem žitu, in ako sledi tri leta zaporedoma, je vinograd gotovo ob trte. Peronospora je kaj hud sovražnik vinske trte pa še posebno zaradi tega, ker ona tudi tiste ameriķanske trte, katere se trtni uši ustavljajo in direktno dobro vino dajejo, napade ter uničuje. Tako se je na Francoskem v Midi, takozvano „Facquez-trto“, katero so uže v veliki meri kakor trtni uši popolnoma ustavljajočo se in fino črno vino dajočo ameriķansko trto zasadili, uže skoro vso zopet precepili, ker je proti Peronospori jako občutljiva, da jo je poslednja uničiti žugala. In zoper tega škodljivca ni bilo nobenega pripomočka, obupavali so uže, da ga bodemo sploh našli. Pa hvala Bogu, našli so ga. Kakor poročajo nemški vinarski in sploh kmetiški časniki, kakor „Weinlaube“, „Weinzeitung“ itd., posrečilo se je, v Italiji eno in na Francoskem drugo, popolnoma zanesljivo sredstvo izumiti. Italijansko sredstvo obstoji v poškopljenju napadenih trt z apneno vodo, francosko pa v poškopljenju trt z jako stanjčeno raztoplino bakrenega vitrijola. O enem in drugem sredstvu kaj bolj natančnega izvedeti in objaviti hočemo v sledečem dotično poročilo gospoda E. Macha, vodje vinarske in poljedelske šole v Št. Mihelu na Tirolskem, kateri o tem v „Weinlaubi“ tako-le piše: Iz Italije nam dohajajo pozitivna poročila, da se je z uporabo apnene vode tam najsijajnejši vseh v uničenju Peronospore dosegel. Pomoč apnene vode zoper Peronosporo se je na večih krajih, med družimi tudi na kraljevi vinarski šoli v Coneglianu poskušala. Pa nikjer se ni tako gotovo in tako prepričevalno izkazala, kakor na posestvu bratov Belussi v Tezze, kakih 9 kilometrov od Conegliana. To posestvo je

ravno zaradi poskušenj apnene vode zoper Peronosporo in tem sledečega izvrstnega vspeha, tako rekoč sloveče postalo.

Slediti hočemo — piše Mach — dotičnim poročilom profesorja Cubornija iz Conegliana, kateri v rimskem časniku „Opinione“ iz dne 9. oktobra, in poročilo Cerletti-ja, vodje vinarske šole v Coneglianu, kateri v časniku „Rivista di viticoltura ed enologia“ o tem tako-le pišeta:

Bratje Belussi odločili so se vsled ugodnih vspehov, katere so v preteklem letu z uporabo apnenega mleka — belenja — na le nekaterih vrstah trt dosegli; v tekočem letu, isto skušnjo v veliki meri, na njih celem, več hektarov obsezajočem, po Peronospori hudo napadenem vinogradu izpeljati. V namen dosege popolnoma dokazljivega vspeha pečali so se le z vsako drugo vrsto in so škropili visoko na latnike izpeljane trte z apneno vodo. Ostale vrste se pa niso nič z apneno vodo škropile, ampak le žveplale so se tako, kakor sploh proti grozdni plesnobi (oidium tucherii) navadno.

Apneno vodo naredili so si na ta način, da so si 2 do 3 kilograme žganega apna v 1 hektolitrú vode raztopili. Tako napravljeno vodo spravili so v veliki kadi — prav za prav zaboju — na voz, katerega je en konj počasi med vrstami trt vlekel. Z globokimi lesenimi lopatami poškopili so trte tako, da se je odvečna apnena voda zopet nazaj v zaboj odcejevala. Za enkratno poškopitev potrebovalo se je 16 dni. Od srede meseca maja pa do srede avgusta poškopile so se trte 5 do 6krat, na kar se je daljno škropljenje opustilo, ker je bilo listje čez in čez z apnenikom prevlečeno. Med tem ko so proti koncu avgusta le žveplane trte, že čez tretinjo listja izgubile; bilo je listje škropljenih še brez izjeme zdravo živo tamno-zeleno. In ko je meseca oktobra Cuboni vinograd ogleđoval, našel je z apneno vodo škropljene trte z lepim, lepo barvanim, zdravim, in zreim grozđjem obložene; le žveplane trte bile so pa vse brez listja, in njih grozđje kar so ga imele, bilo je večinoma še zeleno. Ako se je na le žveplanih trtah vender-le sem ter tje kaka še zelena mladika zapazila; zapazilo se je tudi lahko, da je slučajno nekoliko apnene vode na njo prišlo. Ena vrsta trt, katera je že prošlo leto in letos z apneno vodo škropljena bila, odlikovala se je

od vsih družih posebno vtem, da je bila rašča njenega lesa — mladik — posebno čvrsta, in da je tudi kaj grozdja bogata bila. V tej vrsti je bilo namreč že letos mogoče, veliko krepkejši les narezati, kakor v drugih. Nekateri trte, so bile le enkrat z apneno vodo poškrpljene, in razodevale so se sicer dosti slabjšega stanu, kakor 5 do 6krat škropljene, vendar so pa bile veliko boljše kakor čisto nič škropljene. Tudi že prav pozno koncem avgusta, potem ko so bili uspehi Bellussija uže znani v veliki meri v Coneglianu na vinarski šoli, izpeljano bilo je škropljenje še jako povoljnega uspeha, kajti prevagljiva večina listja ohranila se je zelena.

Vspehi Bellussija izbudili so splošno zanimanje in vsak dan so dohajali od blizo in daleč interesirani ogledovalci, da so se sami o stvari prepričali, ter energičnemu posestniku Bellussiju čestitali.

Cuboni zatrjuje še posebno, da tanka apnena prevleka trnega listja njegovemu raščinemu poslu čisto nič ne škoduje. Edina napčnost, katera bi utegnila iz škropljenja z apneno vodo izvirati, bila bi ta, da bi z grozdem tudi nekoliko apnenika v mošt, oziroma vino prišlo ter ga nekoliko okisalo.

(Dalje prihodnjič.)

Pogled v prirodino gospodinjstvo.

Poldanski počitek je v celi pokrajini. Solnce stoji visoko na obnebi ter izliva svoje dobrodelne žarke na zemljo. Na dvorišči in v hlevu, na njivah, povsod je tihota, kajti delo počiva za kratek čas. Kokoš skriva svojo glavo pod peruti in goved sanjaje stoji v hlevu. Notri pa v hladni sobi sedi družina okolo snažno porgrnjene mize ter s zadovoljnim obrazom sega po juhi, kojo napravila je gospodinja. Ona sama pa hodi tje in sem, dá enemu ali drugemu kos mesa in rahlih žgancev ter reče: „Vzemi, vsaj je zato tukaj!“ Take besede človeku dobro storijo, ker značijo, da mu privošijo jed.

Kdo zamore povedati, koliko je vredna taka gospodinja v hiši? Žalibog, marsikateri spozná nje vrednost še le, kedar jo zgubi. Kako zna dobra in umna gospodinja vse razdeliti! Vsaj zna iz vsake reči kaj slastnega narediti med tem, ko zanikerna gospodinja potratí veliko moke, masla in jajc, pa še nič okusnega skupaj ne spravi. Dobra gospodinja vé vse izkoristiti. Vsak jedilni ostanek, vsak odrezek od blaga spravi, ker vé, da pride pravi čas za porabo. Taka žena vé gospodinjiti in to ohraniti, kar je s trudom in potom pridobljeno.

Taka gospodinja je tudi nas vsih rejnica — priroda. Tisočletja nam uže potrpežljivo daje, ne da bi ubožala. To ji je pa tudi le mogoče, ker se vedno drži temeljnega pogoja, manj izdati, kakor dobi. Tega držati mora se vsako redno gospodinjstvo.

Vsaka rastlina dá po svojem poginu s svojim mrtvim truplom zemlji več redilnih snovi nazaj, kot jih ji je med življenjem odvzela. To dokazujejo naši gojzdi, ki so izrastli iz slabe zemlje, brez vsake človeške pomoči in vendar razprostirajo na široko svoje košate vejevje, zraven tega pa še množijo in izboljšavajo zemljo s svojimi odpadnimi listi; to dokazujejo posekani ameriški prvotni gojzdi, v katerih se je toliko nabralo rodovitne prsti, da zamorejo naselniki na tej zemlji polstoletja izvrstne žetve pričakovati brez vsake gnojilne pripomoči.

Vedno le izdajati in nič prejemati ne zamore prenesti najbolj urejeno gospodinjstvo in tako najbolj ro-

dovitna zemlja upeša, ako ji človek ne povrne, kar ji odvzeme. To se pa zgodi z gnojem. Sprevideti moramo, da damo zemlji z gnojem le majhni del vzetih snovi nazaj, če pomislimo, koliko žita, živine, mleka itd. iz gospodarstva vun prodamo. Pri vsem tem smo pa v stanu zemljišče ne le v dobri moči obdržati, ampak še izboljšati, ker imajo rastline mimo zemlje še drugi vir redilnih snovi. Tako pridemo na drugi temeljni pogoj naše matere prirode: nobene prirodne snovi zemlja ne more in ne sme zgubiti. Kar ti prodáš iz gospodarstva, je sicer zgubljen za te, pa ne za rastlinstvo. V telesu dotičnikov, ki zavžijejo gospodarske pridelke ali izdelke, pretvorijo se sicer te tvarine ter grejo deloma v zrak, ravno tako gré del sožganega lesa tudi v zrak in tako postane zrak najcenejši in najvsahljivi vir rastlinske hrane. Zrak sme se primerjati veliki splošni blagajnici, iz katere zavzemajo rastline prihranjene svote z namenom, jih v zemlji nakopičiti. Iz zraka nastajajo rastline in zrna, tvoje teló obstoji največ iz pretvorjenega zraka, in meso ter kruh, vse, kar jemo, je večinoma zrak.

Vsak pozna razloček med prostim, svežim zrakom in zadušljivim soparici v sobi, kjer skupaj stanuje veliko ljudi ali pa med zrakom v kipelni kleti itd. In ravno ta pokvarjeni zrak, ki je človeku in živalim tako škodljiv, je rastlinam najljubša hrana, ki jo z največjo slastjo skozi štibele in listje v-se srkajo. Nasprotno izdihajorastline za nas zdravi zrak.

Najčistejši zrak obstoji iz dveh različnih zračnih tvarin, od katerih je ena kisik. Ta pa ni le v zraku, ampak tudi v vodi in v mnogih družih telesih, tako, da učenjaki trdijo, da je kisik tretji del vseh obstojnih delov naše zemlje. Človek in žival zamoreta živeti le v zraku, ki obstoji iz kisleka. Če je enkrat kislik porabljen, morata se človek in žival zadušiti. Ogenj in luč ugasneta v prostoru, kamor ne more dohajati zrak s kisikom. Kisik spaja ali veže se tako hitro in burno z gorečimi telesí, da se pri tem dogodku ne stvarja le toplota, ampak tudi žrjavica in zubl. Tudi dihanje, vrenje sladkornih tekočin, na pr. mošta, trhlenje, gnjiloba, rija železa itd. ni nič drugega kot počasno gorenje, kajti tudi to je le spajanje kisleca z gorljivimi telesí. Kisik ima sploh veliko in silno nagnjenost do spajanja z družimi telesí in zato je najti v vodi, v zemlji in skoraj v vseh rudninah ter živih telesih. Kisik sicer nima nikakega okusa, a v spojnini z drugimi tvarinami naredi kisle spojine, na pr. kisló mleko, kisló pivo, jesih (ocet). Ako bi zrak obstal edino le iz kisika, spajal bi se tako hitro z vsemi trupli, da bi morda kar cela zemlja pričela goriti. K sreči mešan je z drugo zračno tvarino, ki nasprotuje njegovemu silnemu in burnemu delovanju. Ta zračna tvarina ali plin je

dušik, kojega je $\frac{4}{5}$ v zraku. Ako bi bil dušik sam v zraku, zadušile bi se vse žive stvari za zemlji. Dušec lahko spoznamo, če navadni krožnik napolnim o z vodo. V vodo poveznemo na rob obrnjeni kozarec, v katerem pustimo kako luč goreti. Luč v kozarci gorí le toliko časa, dokler ni izrabljen ves kisek zraka. Potem pa luč vgasne in vola se kviško dvigne za eno petino kozarčevega prostora, namreč za toliko, kolikor je bilo kiskega v kozarci. Ostali zrak v kozarci je dušik. Čeravno je dušik sovražen življenju, vendar je važen obstojni del živalskega kakor rastlinskega telesa.

(Dalje prihodnjič.)

gospodarske, obrtniške in narodne.

Izhajajo vsako sredo po celi pōli. Veljajo v tiskarnici jemane za celo leto 4 gold., za pol leta 2 gold., za četrta leta 1 gold. pošiljane po pošti pa za celo leto 4 gold. 60 kr., za pol leta 2 gold. 40 kr., za četrta leta 1 gold. 30 kr.

V Ljubljani 13. januarija 1886.

O b s e g: Sredstvo zoper „Peronospora“ ali strupeno roso vinske trte je iznajdeno. (Konec.) — Amerikanska sadna sušilnica. (Konec.) — Gospodarske izkušnje. — Gospodarske novice — Ljubljanski rokodelci zoper rokodelstva v deželni prisilni delavnici. — Zemlje- in narodopisni obrazi. — Naši dopisi. — Noviĉar.

Gospodarske stvari.**Sredstvo zoper „Peronospora“ ali strupeno roso vinske trte je iznajdeno.**

Spisal R. Doléne.

(Konec.)

Poškropljenje trt z apneno vodo koristi pa, kakor skušnje v Tezzi dokazujejo, ne le proti „Perenospori“, ampak tudi proti grozdní plesnobi, ali glivici „oidinum tucherii“, tako sicer, da bode drago in muĉno žveplanje trt v bodoĉnosti lahko odpadlo. Gospoda Cerletti in Cuboni priporoĉata pa vendar-le še enkratno žveplanje trt, in to zgodaj na spomlad pred priĉetkom škropljenja z apneno vodo.

Zdaj preidimo k francoskemu sredstvu. To obstoji torej v poškropljenju, ali boljši reĉeno, popravljenju — bestauben — trt s stanjĉeno raztoplino bakrenega vitrijola. Uže v preteĉenem letu je bila po raznih kmetijskih ĉasnikih notica, da so se z bakrenim vitrijolom impregnirani trtní kolí, za kaj dobro sredstvo proti „Perenospori“ skazali. Tej notici se je sicer v obĉe malo vere prisojalo, toda o prilíki mojega potovanja (Machovega) po južni Franciji v prošlem septembru, pritrdovalo se mi je od vseh strani, toliko v Midi kolikor v Girondi, osobito pa od znanega jaknega strokovnjaka Skavinsky-a in g. Fr. Vassilière-a (professeur d' Agriculture de la Gironde), ne manj pa tudi od odličnega filoksernega preiskovalca profesorja Millardet-a v Bordeaux-u, da je temu vendar-le tako, in da je poraba bakrenega vitriola resniĉno najboljši pripomoĉek zoper Peronospora. V Dijonu mi je bila prilíka dana, da sem se o tem sam prepriĉal. Tam opozoril me je namreĉ nek veliki vinski trgovec gosp. Quiltemont, na eno dotiĉno poskušnjo, katero je njegov svak gospod Dubois v Chagny (Departement Saône et Loire) izvedel. Jaz podal sem se nalašĉ v Chagny, da se o vspehu poskušnje prepriĉam. In vspeh bil je kar naravnost reĉeno, izvrsten. Gospoda Dubois-a privedla je do poskušnje opazba, da so trte, katere so z bakrenim vitrijolom impregniranimi kolmi

podprte bile, po Peronospori veliko manj trpele, kakor pa druge.

Ker je pa uĉinek takih kolov le za prvo leto po impregnaciji izdaten in ne za sledeĉa leta, odloĉil se je gosp. Dubois v tekoĉem letu, listje trt z raztopino bakrenega vitriola poprašiti. Vzel je za to 4% raztopino ĉistega, železa popolnem prostega bakrenega vitriola, in z njo je meseca julija, potem ko so se prvi sledi Peronospore pokazali, trte v prviĉ in poslednjiĉ poprašil. Zato poslužil se je gosp. Dubois posebne priprave — „pulferisateur“ zvane, katera v Ville Franche s. Saône 25 frankov stane — in za en hektar vinograda poprašiti potrosil je 40 frankov. Ko sem jaz v Chagny dospel, bila je trgatav uže konĉana, vendar sem bil v stanu, vspeh poskušnje po listju trt presoditi. Jaz sem 19. septembra vinograd ogledoval, in prepriĉal sem se, da so bile z bakrenim vitrijolom poprašene trte še ĉudalepo (wundervoll) z ĉisto zelenim listjem obdane; nepoprašene so bile pa ali uže vse brez listja, ali je pa še na njih viselo, toda popolnoma suho.

To je torej poroĉilo gosp. Macha o popolnoma vere dostojnih poskušnjah, in kaj naj slovenski trtorejci iz tega sklepamo? Kaj družega, kakor sledeĉe: Sredstvo zoper Perenospora je hvala Bogu istinito iznajdeno, in vsak slovenski trtorejec previdi naj se do bodoĉe spomladi gotovo z živim apnom, da si bode zamogel apneno vodo napravljati, za katero se 2 do 3 kilograme apna v hektolitru vode ugasi ter raztopi. Trte se bodo najprej kej na spomlad, ko ozelené, enkrat dobro požveplale, potem pa od priĉetka maja do srede avgusta z apneno vodo 5 do 6krat poškropile. Veĉkrat ko bode v tem ĉasu deževalo, tem veĉkrat se bode moralo škropljenje ponoviti. Za škropljenje zadostovala bode kaka navadna metlica, sicer se bode pa do takrat (do meseca maja) gotovo kaka boljša pa vendar uĉena priprava izumila, kajti kr. italijansko kmetijsko in trgovsko ministerstvo priredi v ta namen v Coneglianu (pri Benetkah) v mesecu marcu t. l. posebno internacijonalno konkurenco takih priprav, spojeno z dotiĉno razstavo. Ker se utegne te konkurence in razstave tudi kak slovenski obrtnik ali rokodelec vdeležiti, objaviti hoĉemo v sledeĉem programu te konkurence ter ob enem razstave:

Mejnarodna razstava

orodja za pokončevanje gliv in mrčesov.

Nj. em. minister za kmetijstvo in kupčijo na Laškem sklenil je s svojim dekretom iz dne 9. novembra 1885. pospeševati porabo raznih prahov (štup) in zmesi kot uničevalna sredstva proti glivam in mrčesom, posebno pa porabo apnene vode proti strupeni rosi na trti (Peronospora). V ta namen razpisuje razstavo orodja, s čemur bi se dale rastline škropiti, polivati in poštupati. Razstava bode na vinarški šoli v Coneglianu na Benečanskem.

1. Razstavina darila so sledeča:

- a) zlata kolajna in 500 lir,
- b) tri srebrne kolajne in k vsaki po 150 lir,
- c) pet bronastih kolajn.

2. Ministerstvo ob enem nakupi obdarovanega orodja za 1000 lir, katero orodje pride v kraljevo zalogo kmetijskih strojev in pa za izvršitev praktičnih poskusov na raznovrstne kmetijske šole.

3. Oglasila k razstavi morajo imeti pridjan kratak popis dotičnega orodja ter jih je poslati (oglasila) najpozneje do 22. februarja 1886. na vodstvo kraljeve vinarske šole v Coneglianu. Oglasilam pridjati je tudi ceno orodja.

4. Razstavljalci morajo tako ukreniti, da zamorejo 1. marca 1886. svoja naznanjena orodja ali stroje vodstvu gori imenovane šole pokazati.

5. Na dan 2. marca vršile se bodo poskušnje s razstavljenimi orodji ali stroji. Pri poskušnji smejo biti navzoči vsi udeleženci.

6. Presojevalna komisija bode po končani poskušnji, to je, po preteku 20 dni prijavila poročilo, katero bode natisneno v uradnem glasilu ministerstva „Bollettino di Notizie Agrarie“.

Conegliano v novembru 1885.

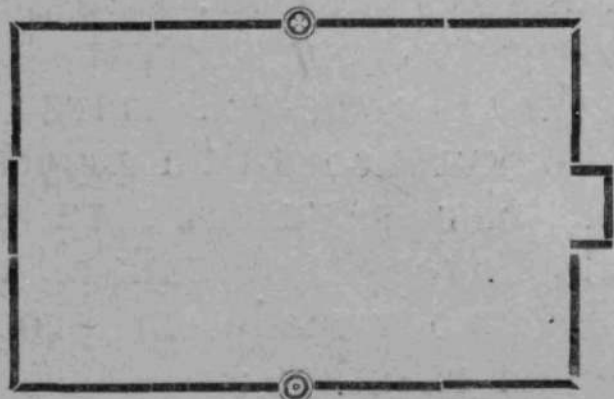
Razstavina komisija.

Amerikanska sadna sušilnica.

Sestavil, risal in popisal Gustav Pirc.

(Konec.)

Ta vzdigovalna priprava je tako-le sestavljena: Iz železnega okroglega droga (štange), ki ima debelost palca (2 do 2½ centimetra) naredimo okvir, ki je toliko širok, kakor je dolga stran lese in dvojna debelost stebra, ki se dviga ob lésah. Dolgost okvirjeva je za kake 4—6 centrimetrov večja kot stran lése z obema ušesi vred. V sredi obeh dolgih strani je železni okvir prelomljen ter zopet tako skup zvezan, da je gor in doli pregibljiv ter da je moč tam pripeti železni kavelj. Srednja podoba (glej „Novice“ št. 1) jasno kaže, kakošen namén ima železni okvir. Poprej sem uže omenil, da stoji en (peti) steber tudi v sredi na levi strani (katerega pa v podobi ni videti), zarad tega mora biti ona okvirjeva stran, ki pride na to stran sušilnega oboja tako narejena, da steber ne moti pregiba okvirjevega. Okvir izgleda nekako tako-le:

Druga obstojna dela vzdigovalne priprave sta škripca (lesena kolesa), ki sta pritrjena vsak na eno

stran oboja na steber. Premer škripcev je natanko tretjina lésine strani. Na sprednji strani sušilnice ob počeznem brunu stajala pritrjen je dvoramen vzvod, ravno tako tudi na nasprotni strani. Na stajalu pritrjeno je tudi motovilo z ročico. Železni okvir je na obeh stranéh z močno vrvjo ali verigo, ki gré okoli škripca zvezan z vzvodom. Vzvod je pa ravno tako v zvezi z motovilom. Kako vzdigovalna priprava deluje, to povem pri popisovanji ravnanja pri sušenju.

Na vrh gorenjega lesenega okvira postaviti zamoremo tudi streho z oddušnikom. Ta streha je pa le takrat neobhodno potrebna, če zaradi močnega vlaka hočemo oddušnik visoko ven speljati, drugače pa strehe niti treba ni, ker cela sušilnica tako mora priti pod skupno streho.

Način sušenja sadja v ameriški sušilnici je sledeči:

Kurjenje godi se, kakor pri vsaki drugi peči. V peči, precej pod prvo léso mora biti toplota kolikor mogoče visoka, a vendar ne tolika, da bi sadna voda pričela kuhati. Najbolj primerna toplota je od 90 do 100° C. Vsakemu, ki si misli napraviti tako sušilnico, svetujem kupiti toplomer. Da je mogoče toplomer rabiti, izvrtta se v spodnji leseni okvir luknja, skozi katero se po potrebi utika toplomer; drugače je pa luknja zaprta s zamahom.

Lés mora biti vedno za eno več, kakor jih gré v sušilnico. Ko je enkrat peč dovolj segreta, naloži se lesa, ki ni vdejana v sušilnico, s sadjem. Sadje na lési ne sme biti eno vrh družega, ampak vsak kos mora biti položen eden tik družega. Bolj če leži sadje na redkem, toliko bolje se suši. Sedaj potegnemo zgornjo léso iz sušilnice, vzdignemo z vzdigovalno pripravo vse spodnje in potisnemo s sadjem naloženo léso na prazni prostor nad pečo. Léso, ki smo zgoraj ven potegnili, enako naložimo s sadjem in čez nekaj časa zopet vrhno lesa ven potegnemo, druge vse vzdignemo in na prazni prostor spodej potisnemo novo naloženo lesa. Tako ravnamo neprenehoma, in ko bomo to enajstič izvršili, potegnili bomo zgornjo leho z izsušenim sadjem ven. To nas pa nič ne moti, suho sadje shranimo, léso pa se s svežim sadjem v novič naložimo ter tako neprenehoma ravnamo. Ako ima sušilnica 10 lés, vdéli bomo lesa s svežimi češpljami vsakih 20 minut, s svežimi češnjami vsakih 20 minut, s svežimi jabelčnimi krhlji vsakih 10 do 15 minut, s svežimi hruškovimi krhlji vsakih 10 do 15 minut.

Omeniti mi je, da vzdigovalne priprave železni okvir vsled svoje teže vedno sam pada pod najspodnjo léso, to je, če se na motovilu namotana veriga ali vrv odmota.

To je na kratko povedano celo ravnanje pri sušenju sadja v ameriški sušilnici.

Konečno pa še enkrat ponovim, temeljni pogoj dobremu sušenju je enakomerna toplota od 90 do 100° C. in pa kolikor le mogoče močni in hitri zračni vlak skozi sušilni oboj.

Katero sadje in zelenjada in kako prirejeno sadje in zelenjada dá se v teh sušilnicah sušiti, bode obseg prihodnjih mojih člankov.

Ako sta morda podoba in popis premalo jasna, radovoljno podam na zahtevanje potrebna pismena pojasnila, kakor sem tudi pripravljen na zahtevanje večih sadjarjev priti v kak kraj predavat o sestavi in delovanji ameriške sušilnice. V pisarni c. kr. kmetijske družbe v Ljubljani zamore si pa vsakdo ogledati model take sušilnice, kakor tudi uzorce sadja in zele njadi posušene v ameriških sušilnicah.